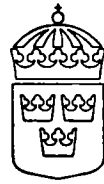

Regeringens skrivelse

1989/90:29

med redogörelse för verksamheten inom
Europarådets ministerkommitté under år
1988

Skr.
1989/90:29

Regeringen överlämnar till riksdagen enligt bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 19 oktober 1989 redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1988.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Sten Andersson

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 oktober 1989

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, S.Andersson, Gradin, Dahl, R.Carlsson, Hellström, Hulterström, Lindqvist, G.Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Löow, Persson

Föredragande: statsrådet S. Andersson

Skrivelse med redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1988

I resolution 319 (1966) om förbindelserna med de nationella parlamenten uppmanar Europarådets rådgivande församling regeringarna att årligen lägga fram en rapport om verksamheten i Europarådets ministerkommitté inför sina parlament. Regeringen har lämnat riksdagen sådana redogörelser för åren 1967–87, senast med skr. 1988/89:40. En redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1988 har utarbetats inom utrikesdepartementet efter samråd med cheferna för justitie-, social-, utbildnings-, jordbruks-, arbetsmarknads-, bostads-, industri-, civil- och miljö- och energidepartementen samt det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om utbildningsväsendet utom högskoleutbildningen, det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om flyktingar och invandrare och det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden som rör ungdomsverksamhet och jämställdhet mellan kvinnor och män. Redogörelsen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*. Jag hemställer att regeringen överlämnar redogörelsen till riksdagen.

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

I. Ministerkommittémöten

1. Allmänt

Ministerkommittén höll två ordinarie möten under år 1988 och deras ställföreträdare sammanträdde nio gånger. Till de sistnämnda har av praktiska skäl delegerats rätten att behandla och fatta beslut i ärenden inom ministerkommitténs kompetensområde, när ministrarna inte är samlade.

Fem ordinarie fackministerkonferenser arrangerades inom Europarådet under året. Sålunda hölls en ungdomsministerkonferens den 11–12 april i Oslo, en justitieministerkonferens den 21–22 juni i Lissabon, en kommunministerkonferens den 14–15 september i County Mayo i Irland, en planministerkonferens den 20–21 oktober i Lausanne och en massmedia-ministerkonferens den 23–24 november i Stockholm.

Härtill kom ett informellt massmediaministermöte den 12–13 april i Wien, ett informellt kulturministermöte den 13–14 september i Bryssel och ett informellt idrottsministermöte den 25–26 maj i Athén.

Europarådets budget uppgick år 1988 till ca 415 miljoner franska francs. Sveriges bidrag uppgick till ca 15 miljoner kronor.

2. 82:a ministerkommittémötet

Europarådet höll sitt 82:a ministerkommittémöte i Strasbourg den 5 maj under ordförandeskap av Luxemburgs biträdande regeringschef och utrikesminister Jacques F. Poos. Den svenska delegationen leddes av kabinetssekreterare Pierre Schori.

Dagordningen för mötet omfattade bl. a. förbindelserna mellan öst och väst, ESK-processen, kontakterna mellan Europarådet och Östeuropa och situationen i Mellanöstern.

Under agendapunkten öst-väst-förbindelserna diskuterade ministrarna bl. a. förbindelserna mellan öst och väst, det bilaterala förhållandet mellan Väst- och Östeuropa och särskilt det kommande toppmötet mellan president Reagan och generalsekreterare Gorbatsjov. Ministrarna uttryckte förhoppningen att samarbetet mellan öst och väst skulle kunna byggas ut på grundval av ett ökat ömsesidigt förtroende.

Ministrarna diskuterade även Europarådets kontakter med vissa östeuropeiska stater och möjligheterna till utvidgat samarbete med dessa i ljuset av generalsekreterare Orejas besök i Ungern och Polen. De konstaterade att kontakterna följde de principer som beslutats om vid ministerkommitténs 81:a möte i november 1987. Ministrarna välkomnade den positiva utvecklingen i vissa östeuropeiska länder och uttryckte förhoppningen att en sådan skulle uppnås även i övriga Östeuropa.

Hösten 1985 beslöt ställföreträdarkommittén att organisera en kampanj i syfte att belysa det ömsesidiga beroendet mellan i- och u-länder och främja utbytet – den s. k. Nord-Syd-kampanjen. För att ytterligare mani-

festera Europarådets stöd för ett närmare utbyte nord-syd hade man till detta ministerkommittémöte inbjudit ett antal politiska ledare från u-landskretsen. Under diskussionen hänvisades bl. a. till ett av Portugals premiärminister i den parlamentariska församlingen framlagt förslag att skapa ett centrum för nord-syd-frågor, vilket ministrarnas ställföreträdare uppmanades att studera närmare.

Ministermötet gick därefter över till sin formella session, vilken omfattade sedvanliga halvårsredogörelser av ordföranden i EG:s ministerråd, Förbundsrepublikens utrikesminister Hans-Dietrich Genscher, och ordföranden i EFTA, Finlands utrikesminister Kalevi Sorsa.

Den italienske Europaministern Antonio La Pergola presenterade vid mötet ett förslag att inom Europarådets ram tillsätta en kommission för demokratins utveckling genom samarbete på den konstitutionella rättens område. Mötet beslutade att överlämna förslaget till ställföreträdarkommittén för vidare behandling.

Vid mötet öppnades ett tilläggsprotokoll till den europeiska sociala stadgan för undertecknande.

3. 83:e ministerkommittémötet

Det 83:e ministerkommittémötet ägde rum i Strasbourg den 16 november. Ordförande vid mötet var Maltas utrikesminister, dr Vincent Tabone. Den svenska delegationen leddes av statsrådet Lennart Bodström.

Mötet inleddes med en ceremoni för att markera San Marinos tillträde till Europarådet. Antalet medlemsstater ökade därigenom till 22.

Under mötets informella del diskuterades bl. a. öst-väst-förbindelserna och Europarådets roll i strävandena mot ett enat Europa. Utvecklingen i Sovjetunionen välkomnades. Man konstaterade att Europarådets kontakter med Östeuropa höll sig inom de riktlinjer som ministerkommittén dragit upp tidigare. Samarbetet borde utvecklas stegvis och därvid skulle särskild vikt fästas vid vederbörande stats respekt för de mänskliga rättigheterna. Ministrarna mottog med intresse generalsekreterare Orejas rapport från hans nyligen avlagda besök i Jugoslavien.

Från grekisk sida presenterades ett förslag att i Grekland etablera en europeisk stiftelse för närmande mellan öst och väst.

Ministrarna välkomnade FN:s framgångar när det gällde en fredlig lösning av ett antal regionala konflikter. De fördömde kraftfullt användandet av kemiska stridsmedel och uttalade sitt stöd för ett totalförbud mot användandet av dylika vapen. Vid mötet diskuterades även situationen i Latinamerika och Östra Timor.

Vid det informella mötets slut samlades ministrarna med ett antal ledamöter från den parlamentariska församlingen till ett kollokvium. Som ämne för kollokviet hade fastställts Europarådets förbindelser med Östeuropa samt Europarådets framtida uppgifter och resurser. Generalsekreteraren hade inför Europarådets 40-årsjubileum lagt fram ett memorandum om organisationens framtid. Vid kollokviet underströks Europarådets roll på de områden där dess kompetens var odiskutabel, speciellt vad beträffade mänskliga rättigheter, sociala rättigheter och det kulturella om-

rådet. Man önskade också betona behovet av att modernisera Europarådets struktur och arbetsmetoder.

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

Den italienske ministern Antonio La Pergola informerade vid mötet om att man snart skulle inbjuda till en ministerkonferens om förslaget att tillsätta en kommission för demokratins utveckling genom samarbete på den konstitutionella rättens område, vilket hade diskuterats vid det 82:a ministerkommittémötet.

Den officiella delen av mötet ägnades först åt utvecklingen inom EG, EFTA och Europarådet, varvid rapporter lämnades av den grekiske ministern Christos Markopoulos, den österrikiske utrikesministern Alois Mock och Europarådets generalsekreterare.

Den andra dagordningspunkten avsåg uppföljningen av Nord-Syd-kampanjen. Diskussionen inriktades på Portugals förslag om ett europeiskt centrum för internationellt utbyte och solidaritet. Förslaget hänvisades till ställföreträdarkommittén för vidare behandling av de medlemsstater, som vill medverka till att detta genomförs.

Under mötet framförde den turkiska delegationen ett önskemål att problemet med transporter av giftigt avfall skulle tas upp inom ställföreträdarkommittén.

Innan mötet avslutades antogs en deklARATION om jämställdhet mellan kvinnor och män och ett budskap med anledning av 40-årsdagen av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

II. Verksamheten inom organisationens nio huvudsektorer

1. Mänskliga rättigheter

Minsterkommittén har i enlighet med vad som åvilar den enligt Europakonventionen om mänskliga rättigheter övervakat verkställandet av Europadomstolens domar och granskat och överprövat de rapporter som Europakommissionen avgett över enskilda klagomål. Ministerkommittén antog under året 22 resolutioner i sådana ärenden. Fyra av dessa rörde klagomål mot Sverige.

Den europeiska konventionen till förhindrande av tortyr som antogs av ministerkommittén den 26 juni 1987 och lades fram för undertecknande den 26 november samma år hade vid utgången av år 1988 ratificerats av nio av Europarådets medlemsstater. Sverige ratificerade konventionen den 21 juni 1988. Konventionen trädde i kraft den 1 februari 1989.

Det löpande arbetet på mänskliga rättighetsområdet i övrigt liksom under tidigare år bedrevs i styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH) och i dess tre expertkommittéer.

Styrkommittén uppmärksammade under året särskilt problemet med den ökande måltillströmningen i kommissionen. Antalet nya registrerade enskilda klagomål per år har sedan år 1980 ökat från 390 till 1 009 vid utgången av år 1988. Av totalt 1 815 hos kommissionen anhängiggjorda mål hade 1 471 överhuvudtaget inte hunnit behandlats vid något samman-

träde. På sikt kommer detta problem att påverka också domstolens arbets-situation. Såväl inom kommissionen som inom domstolen övervägs ett flertal åtgärder för att rationalisera organens arbete. I CDDH har flera förslag övervägts. Som ett led i strävandena att åstadkomma en förbättring lade CDDH fram ett förslag för ministerkommittén om etablering av kommissionen på en halvpermanent basis. Förslaget övervägs för närvarande i ministerkommittén. Vikten av att det åttonde tilläggsprotokollet ratificeras av de stater som ej gjort detta har också framhållits i detta sammanhang. Det åttonde tilläggsprotokollet ger kommissionen möjlighet att öka målgenomströmningen genom att, liksom domstolen gör, arbeta på kamrar i stället för som nu med samtliga ledamöter.

Det förslag om rätt för enskilda klagande att hänskjuta sin sak till domstolen, som lagts fram av kommittén för förbättrande av proceduren enligt konventionen (DH-PR), har skjutits på framtiden emedan det f. n. bedömts utsiktslöst att nå en politisk enighet om en reform av detta slag. Kommitténs förslag om en sammanslagning av domstolen och kommissionen till ett organ har ännu inte slutligt behandlats av styrkommittén.

Den nyss nämnda expertkommittén, DH-PR, avgav under året remissvar beträffande domstolens yttrande till styrkommittén angående procedurkommitténs rapport i frågan om införande av rätt för enskild klagande att själv föra sin sak till domstolen. Procedurkommittén började vidare studera frågan om att i Europakonventionen föra in regler om möjlighet för kommissionen, domstolen och eventuellt också ministerkommittén att förordna om interimistiska åtgärder i pågående mål. Vidare har kommittén börjat undersöka effekten på de nationella rättsordningarna av domstolens domar och ministerkommitténs resolutioner. Styrkommittén remitterade vidare till procedurkommittén frågan om hur en eventuell sammanslagning av domstolen och kommissionen till ett organ skulle kunna utformas. Kommittén skall börja utreda denna fråga under år 1989.

Kommittén för utveckling av de i den europeiska konventionen upptagna rättigheterna (DH-DEV) har främst ägnat sig åt en översyn av artikel 6 i konventionen vad gäller möjligheten av att inom konventionssystemet ge särskilda rättssäkerhetsgarantier för förvaltningsprocessen. Arbetet har ännu inte avslutats.

Den tredje expertkommittén, kommittén för information och undervisning om mänskliga rättigheter (DH-ED), bildade bl. a. en arbetsgrupp med syfte att utarbeta ett rekommendationsförslag rörande mänskliga rättigheter i kursplaner för sociologistuderande. Ett förberedelsearbete påbörjades också till ett kollokvium rörande mänskliga rättigheter och mottagandet av invandrare och flyktingar i medlemsländerna. Det kommer att hållas under år 1989. Uppföljning av polishandboken och motsvarande bok för kriminalvårdspersonal planeras i form av ett seminarium år 1991 respektive ett frågeformulär till kriminalvårdschefer i medlemsländerna. Kommittén beslutade vidare att Europarådet skall publicera en "pocketguide" om institutioner och mekanismer på MR-området.

Slutligen kan nämnas att det sjätte tilläggsprotokollet till MR-konventionen, som förbjuder användandet av dödsstraff i fredstid, nu tillträtts av sammanlagt tolv stater, Sverige inräknat. Protokollet trädde i kraft den

I mars 1985. Det sjunde tilläggsprotokollet som bl. a. upptar vissa rättssäkerhetsgarantier för utlänningar och rätten att överklaga brottsmålsdomar trädde i kraft den 1 november 1988. Det åttonde protokollet har, som framgår ovan, ännu inte trätt i kraft.

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

2. Massmediefrågor

Arbetet inom styrkommittén för massmediefrågor (CDMM) präglades under året framför allt av arbetet på en konvention om gränsöverskridande TV-sändningar i Europa och av förberedelserna för den andra fackministerkonferensen om massmediepolitik som ägde rum i Stockholm den 23–24 november.

På dagordningen för konferensen stod olika aspekter av europeisk massmediepolitik i ett internationellt sammanhang. De två huvudfrågorna avsåg dels betydelsen i Europa av utvecklingen av nationella och multinationella mediasystem, dels internationell spridning av europeiska audiovisuella verk. Diskussionsunderlag hade framställts av Portugal respektive Storbritannien. Konferensen enades utan svårighet om ett antal åtgärder för att bl. a. granska maktkoncentration och spridning av europeiska verk samt insamling av data i samverkan med andra internationella organ som OECD och UNESCO.

Till konferensen lämnades vidare rapporter om verksamheten under det europeiska film- och TV-året samt om slutsatserna från ett informellt kulturministermöte, som hade ägt rum under september i Bryssel, där vissa kultur- och mediepolitiska frågor hade diskuterats.

Konferensens viktigaste resultat var dock att ministrarna lyckades nå enighet om vissa kvarstående tvistefrågor i det förslag till konvention om gränsöverskridande TV-sändningar som CDMM utarbetat. Efter en del ytterligare överläggningar efter årsskiftet öppnades konventionen för undertecknande den 5 maj 1989.

Huvudinslagen i konventionen är:

- Fri spridning över nationsgränserna av sändningar som överensstämmer med konventionen.
- En rimlig andel av programutbudet skall vara producerat i Europa.
- Regler till skydd av barn och ungdom.
- Regler för programsättning av reklamslag samt för den totala volymen av reklamslag.
- Restriktioner beträffande reklam i TV för bl. a. tobak och alkohol.
- Regler för sponsring av TV-program.

Formerna för samarbete mellan CDMM och motsvarande styrkommitté för kulturfrågor (CDCC) kommer att studeras mot bakgrund av de kulturella aspekterna av Stockholmskonferensens beslut. Ett annat resultat av konferensen är att försök skall göras med datainsamling rörande bl. a. de enskilda ländernas TV-lagstiftning och om programsammansättningen i ländernas TV-sändningar.

Under året har vidare arbetsgrupper arbetat med sammanställning av uppgifter om finansierings- och beskattningsregler för den audiovisuella sektorn i respektive land, sponsringsfrågor o. d. samt med frågor angående

s. k. ensamrätt. En omstrukturering av CDMM:s arbetsformer i riktning mot en mera flexibel projektorganisation har inletts. Bl. a. skall underkommittén för massmediepolitik (MM-PO) ersättas med ad hoc-betonade arbetsgrupper.

Underkommittén för rättsliga frågor (MM-JU) fortsatte i sin nuvarande form att arbeta med riktlinjer på det upphovsrättsliga området för satellit-sändningar av TV-program. Detsamma gäller upphovsrätt och reprografi, främst fotokopiering.

Ministerkommittén antog under året två rekommendationer på massmedieområdet, R(88)1 och 2.

I rekommendationen R(88)1 behandlas frågor som rör kopiering för enskilt bruk av ljud- och bildinspelningar.

Rekommendationen R(88)2 ger riktlinjer för lagstiftningen till skydd mot olovlig kommersiell kopiering av upphovsrättsligt skyddat material, s. k. piratkopiering.

3. Sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor

a) Social trygghet

Styrkommittén för social trygghet (CDSS) sammanträdde två gånger under året. Vid kommitténs första möte antogs bl. a. mandat för en expertkommitté för frågor om socialförsäkring för personer utanför det normala yrkeslivet och för hemarbetande. Under året beslöt kommittén att publicera tre rapporter om socialförsäkringar och om den socioekonomiska och demografiska utvecklingen i medlemsländerna. Kommittén antog för sin del även en rekommendation om rörlig pensionsålder, som väl ansluter till den utveckling som på detta område skett inom den svenska pensionslagstiftningen. Rekommendationen kommer under år 1989 att behandlas i ministerkommittén.

Kommittén beslöt sammanställa en jämförelse av beskattningen av socialförsäkringsförmåner i medlemsländerna. Vidare vidtogs förberedelser för ett "lexikon" för socialförsäkringsterminologi som används i internationella socialförsäkringsinstrument. Ett mandat antogs vidare för en expertkommitté om generalisering av familjeförmåner som ett led i en allmän familjepolitik. Denna aktivitet är främst av värde för länder där barnbidrag och andra familjeförmåner i princip utgår endast till den förvärvsarbetande befolkningen.

Den återkommande granskningen av ländernas tillämpning av den europeiska sociala stadgan och protokollet om social trygghet genomfördes även under året.

Sverige befanns uppfylla dessa instruments krav i alla ratificerade delar.

Under året förbereddes även 1989 års möte med de europeiska socialförsäkringsministrarna. Konferensen kommer att röra socialförsäkringen i ett föränderligt samhälle och dess anpassning till nya familjesituationer och en ny social verklighet.

b) Arbetsmarknadsfrågor och socialtjänst

Styrkommittén för arbetsmarknadsfrågor (CDEM) höll under år 1988 två ordinarie möten. Vid dessa möten förberedde kommittén bl. a. Europarådets arbetsministerkonferens, som skall äga rum i Köpenhamn i oktober 1989. De tre teman som skall behandlas är:

- Sysselsättningens utveckling 1986–89 och dess närmaste framtidsperspektiv.
- Arbetsmarknadspolitiska åtgärdernas roll och funktion.
- Kvinnors sysselsättning.

Under året diskuterade kommittén teman för Europarådets arbetsministerkonferens, som skall äga rum på Malta våren 1993.

Sverige deltar i en expertkommitté som har till uppgift att analysera unga arbetslösas situation och att studera hur myndigheter med ansvar för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, social välfärd och utbildning samverkar för att stödja dessa ungdomar. Kommittén startade sitt arbete hösten 1988 och kommer att avge slutrapport under år 1990.

Styrkommittén för socialpolitiska frågor (CDPS) höll sitt andra möte i oktober 1988. Härvid behandlades särskilt frågor rörande familjevård, situationen för handikappade barn, fattigdom och marginalisering, ensamföräldrarnas situation samt bostadspolitik. Mot bakgrunden av diskussionerna vid ministerkommitténs möte i juni 1988 tog styrkommittén vidare upp barnomsorgsfrågor.

Sociala stadgan

Tilläggsprotokollet till stadgan undertecknades den 5 maj 1988 av Cypern, Grekland, Island, Italien, Luxemburg, Spanien, Sverige, Turkiet och Förbundsrepubliken Tyskland och ratificerades av Sverige ett år senare (prop. 1988/89:106, AU17, rskr. 192).

Regeringskommittén sammanträdde fyra gånger under år 1988. Mötena ägnades huvudsakligen åt rapporter rörande medlemsländernas tillämpning av stadgan.

c) Migration, asylfrågor m. m.

Frågor med anknytning till migrationen till och inom Europa behandlas i flera olika styrkommittéer inom Europarådet. Arbetet bygger i viktiga avseenden på de resultat som nåddes vid den senaste europeiska migrationsministerkonferensen i Portugal år 1987. Planeringen inför nästa ministerkonferens, som beräknas äga rum under år 1991, påbörjas under år 1989.

Det centrala koordinerande Europarådsorganet är dess styrkommitté för migrationsfrågor (CDMG), som fr. o. m. verksamhetsåret 1988 fick ett utvidgat mandat. Till skillnad från tidigare behandlas där nu även frågor med anknytning till invandringen från länder utanför Europa, vilken i stor utsträckning består av flyktingar och personer som lämnat hemlandet av flyktingliknande skäl. Denna utvidgning av mandatet tillkom delvis på

svenskt initiativ. Ett svenskt försök att i arbetsplaneringen för år 1989 föra in projekt om flyktingars sociala villkor mötte emellertid inte tillräckligt gensvar.

Skr. 1989/90:29
Bilaga

Sverige innehar ordförandeskapet i den expertkommitté som under CDMG arbetar med olika typer av aktiviteter för att främja goda relationer mellan invandrare och majoritetsbefolkning (community relations). Inom ramen för detta flerårsprojekt arrangerades under året bl.a. ett europeiskt kollokvium om invandringsfrågor och medias roll.

Frågor med anknytning till migrationen behandlas också i en särskild expertgrupp för frågor angående dubbelt medborgarskap, som lyder under styrkommittén för juridiska frågor. Vidare behandlar styrkommittén för kommunala och regionala frågor (CDLR) ett initiativ som rör invandrades möjligheter att delta i lokala politiska val.

Expertkommittén för frågor rörande asylrätt och flyktingar (CAHAR) sammanträdde tre gånger under år 1988. I egenskap av ad hoc-kommitté är den direkt underställd ministerkommittén. Dess huvudsakliga arbetsuppgift har varit att ta fram ett förslag till överenskommelse angående tillämpningen av den s.k. första asyllandsprincipen. Detta arbete slutfördes i december 1988 genom att ett förslag till överenskommelse i frågan överlämnades till ministerkommittén. CAHAR behandlade även frågor om en eventuell överenskommelse om territoriell asyl, samt frågor om skydd för s.k. de facto-flyktingar. Ingående diskussioner ägde rum om situationen för asylsökande i olika länder samt de problem som länderna ställs inför. Information utbyttes också om tillströmning av asylsökande, ny lagstiftning m. m.

Expertkommittén för frågor om passbestämmelser och åtgärder mot förfalskning av resehandlingar (CAHCP) har till uppgift att föreslå åtgärder av rättslig eller administrativ natur som kan underlätta för medborgare i Europarådsstaterna att förflytta sig mellan medlemsländerna. Kommittén har även under det senaste året gett ut ett informationshäfte om förfalskade resehandlingar och fortsatte arbetet med att framställa informationsmaterial rörande äkta resehandlingar. Det intensifierade arbetet inom EG avseende personers fria rörlighet var under året ett viktigt tema.

d) Jämställdhetsfrågor

Kommittén för jämställdhet mellan kvinnor och män (CEEG) sammanträdde i april respektive november 1988.

Kommittén fortsatte sin uppföljning dels av hur jämställdhetsfrågorna beaktas i andra kommittéer inom Europarådets ram, dels av den könsmässiga fördelningen av antalet ledamöter i kommittéerna och i Europarådets sekretariat.

Vid mötet i april 1988 enades kommittén om ett förslag till deklaration om jämställdhet mellan kvinnor och män. Denna antogs senare av ministerkommittén i november 1988.

Kommitténs arbete präglades av fortsatta förberedelser inför Europarådets andra jämställdhetsministerkonferens i Wien i juli 1989. Inför konferensen har bl.a. färdigställts en studie om "positiv särbehandling och

konstitutionella och lagliga hinder för dess genomförande i Europarådets medlemsländer”.

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

Vidare medverkade kommittén i ett symposium med temat kvinnor på landsbygden och en konferens om ungdomspolitik på lokal och regional nivå.

e) Befolkningsstudier

Europeiska befolkningskommittén (CDPO) hade sitt årliga möte i Strasbourg i juni 1988. En av huvuduppgifterna för kommittén är att utbyta synpunkter på den demografiska utvecklingen i medlemsländerna. Under år 1988 hade Sveriges delegat ansvaret för insamlingen, bearbetningen och den skriftliga presentationen av de olika ländernas statistik. Länderrapporterna och en sammanfattande kommentar finns publicerade under namnet "Recent demographic developments in the member states of the Council of Europe" (senaste demografiska utvecklingen i Europarådets medlemsländer).

Varje år genomförs även en studie av något speciellt demografiskt område. Åren 1987 och 1988 hade specialstudierna som rubrik "Trender i och konsekvenser av mäns och kvinnors förväntade livslängd".

Inom expertkommittén för föräldraransvar och andra livsstilsmöjligheter pågick vidare arbete med svenskt deltagande med att göra en översikt av nyligen tillkommen och möjlig framtida socialpolitik inom familjesfären. Kommittén syftar till att klarlägga behoven av att samordna och anpassa moderna kulturella och ekonomiska möjligheter i samhället till föräldraskapets alla möjligheter och plikter.

Medlemmar av expertkommittén för hushållsstrukturer genomförde ett antal studieresor, under vilka man samlade in uppgifter och förde diskussioner om hushållsstatistik, hushållsprognoser, förändringar i hushållens sammansättning etc. Med dessa studieresor har man nu täckt in alla medlemsländerna. Rapport utkommer under år 1989.

Expertkommittén för konsekvenserna för Europa av tillväxten i världens befolkning framställde med hjälp av en konsult en första faktarapport, som skall ligga till grund för det fortsatta arbetet inom kommittén.

Expertkommittén för kohortfruktsamhet har som uppgift att särskilja de årliga variationerna i antalet födda från de långsiktiga trenderna i födelse-talen. I det senare fallet studerar man fertiliteten för kvinnor som är födda samma år (dessa utgör en kohort). I kommittén ingår en svensk expert, som starkt bidragit till kommitténs arbete genom att utarbeta en modell för prognoser över antalet födda på kort sikt.

Vid CDPO:s möte beslöts vidare att en ny expertkommitté skall tillsättas för att studera de ogifta samboende och deras fruktsamhet. För att skapa en helhetsbild av befolkningstillväxten menar man, vilket är en självklarhet från svensk horisont, att det finns ett stort behov av att inkludera det ogifta samboendet när man studerar familjebildningen. Av samma anledning måste man inkludera barnafödandet bland ogifta samboende. Denna komponent är numera en mycket viktig del av europeiskt barnafödande.

Jugoslavien har ansökt om och fått status av observatör i kommittén.

4. Utbildning, kultur och idrott

Skr. 1989/90: 29

Bilaga

a) Utbildning och kultur

Kulturstyrelsen (CDCC) är det samordnande organet för frågor inom kultur- och utbildningsområdena. Genom att ansluta sig till 1954 års kulturkonvention kan länder som inte är medlemmar av Europarådet delta i kultursamarbetet. Detta gäller f. n. Vatikanstaten och Jugoslavien.

Arbetet i kulturstyrelsen bedrivs i form av projekt, konferenser, seminarier och s. k. workshops. Arbetet är upplagt i enlighet med Europarådets tredje medelfristiga plan 1987–91.

Till kulturstyrelsens uppgifter hör också att förbereda utbildnings- och kulturministerkonferenser. Detta sker dock i särskilda underkommittéer.

Under år 1988 diskuterade CDCC – utöver löpande program- och budgetfrågor – särskilt behovet av prioriteringar och koncentration av verksamheten, framförallt i ljuset av EG:s ständigt ökande insatser på två av Europarådets traditionella ansvarsområden, utbildning och kultur. Detta ledde bl. a. till en diskussion om behovet av att införa votering om programmet.

Under året pågick vidare arbete med att finna formerna för att bättre sprida kunskap om CDCC:s arbete. Detta skedde i en särskild arbetsgrupp som just före årets slut avslutade sitt arbete. Projektet om moderna språk avslutades vid en konferens i Strasbourg. Ett projekt om vuxenutbildning påbörjades.

Högskolesamarbetet bedrivs i en särskild kommitté underställd kulturstyrelsen. Under år 1988 ägnade man sig främst åt att stärka samarbetet mellan olika europeiska universitet. I november arrangerades en konferens om studieorganisation i högskolan. Liksom i CDCC försöker man finna lämpliga former för samarbete med EG inom aktuella områden.

På kulturområdet pågår ett projekt om regional kulturpolitik. Inom projektet om översyn av nationell kulturpolitik granskades Frankrike vid CDCC:s möte i februari 1988.

Under året påbörjades förberedelser för nästa utbildningsministerkonferens, som skall behandla informationsteknologiernas roll i utbildningssystemet.

Kurser i olika ämnen för lärare i gymnasieskolan arrangerades i skilda medlemsländer. Sverige har under 1988/89 bidragit med en kurs om svenska förhållanden, historiskt, kulturellt och socialt.

b) Idrott

Två frågor har stått i förgrunden för arbetet i styrkommittén (CDDS). Dels kampen mot doping inom idrotten och dels en eventuell bojkott av idrottsutbytet med Sydafrika.

Vid det informella möte med idrottsministrarna som ägde rum i Athén i juni 1988 beslöts att man skulle söka utarbeta en europeisk konvention mot doping inom idrotten. Konventionen är tänkt att bli mer långtgående än tidigare antagna rekommendationer och avsikten är att konventionen skall kunna tillträdas även av länder som står utanför Europarådet.

Försöken att uppnå en generell bojkott av idrottsutbytet med Sydafrika bland Europarådets medlemsländer har däremot stött på stora svårigheter. Det faktum att huvuddelen av Sydafrikas idrottsutbyte äger rum just med Västeuropa har av bl. a. de nordiska länderna framhävts stå i strid med idrottens ideal och Europarådets arbete för de mänskliga rättigheterna. Från andra staters sida har förklarats att idrottssamarbetet inte bör belastas av politiska frågeställningar samt att det ligger utanför staternas kompetensområde att förhindra idrottsutbyte med andra stater.

Såväl dopingfrågan som apartheidfrågan blev dominerande ämnen även vid det sjätte idrottsministermötet, som ägde rum i juni 1989 i Reykjavik.

Antalet länder som ratificerat läktervåldskonventionen uppgick vid utgången av år 1988 till 14. Ytterligare fem länder väntas under år 1989 ratificera konventionen.

Under året antog ministerkommittén två rekommendationer, den ena om idrott för äldre personer, den andra om dopingkontroller vid sidan om tävlingar.

Som en följd av Jugoslaviens tillträde till den europeiska kulturkonventionen deltog landet för första gången vid styrkommitténs elfte möte.

5. Ungdomsfrågor

a) Ungdomskommittén

En ny styrkommitté för ungdomsfrågor (CDEJ) inledde under året sin verksamhet. Kommittén har inrättat fyra expertgrupper, vilka behandlat ungdomsforskning, ungdomars deltagande i alla beslut som rör dem, information till ungdomar och ungdomars rörlighet. Sverige har varit representerat i den sistnämnda, som främst arbetat med att undersöka hinder för ungdomars rörlighet i Europa. Kommittén gjorde också en utvärdering av den första och andra ungdomsministerkonferensen och inledde förberedelserna för den tredje, som skall hållas år 1990 i Portugal.

b) Europeiska ungdomsfonden (EYF) och Europeiska Ungdomscentret (EYC)

Under året togs beslut om en ny ledningsstruktur för Europeiska ungdomsfonden (EYF) och Europeiska ungdomscentret (EYC). De två organen skall få en gemensam styrelse, bestående av representanter för tio regeringar och tio ungdomsrepresentanter (fem från nationalkommittéer och fem från internationella ungdomsorganisationer). Dessutom skall ett rådgivande organ inrättas bestående av 25 ungdomsrepresentanter. En gång om året skall detta organ och CDEJ ha ett gemensamt möte.

EYF delade under år 1988 ut 8,3 miljoner franska francs till ca 150 projekt inom områden som ungdomsutbyte, nord-syd, öst-väst, miljö, jämställdhet, sociala problem, europeisk integration etc. Antalet deltagande ungdomar var nära 9 000. Sverige bidrog med drygt 420 000 kronor till fondens budget.

EYC anordnade 37 seminarier för ungdomar, 8 språkkurser och 2 sym-

posicr. Nära 2000 ungdomar deltog. EYC deltog aktivt i Europarådets Nord-Syd-kampanj och stod som värd för ett symposium med deltagande från hela världen. EYC finansieras över Europarådets ordinarie budget.

Skr. 1989/90:29
Bilaga

Ungdomsministerkonferensen

Under år 1988 avhölls den andra europeiska ungdomsministerkonferensen i Oslo. Ämnet för konferensen var "strategier för 2000-talets ungdomspolitik". Ett slutdokument antogs som underströk behovet av en nationell ungdomspolitik som spänner över alla sakområden och som bygger på ungdomars medverkan och delaktighet i den demokratiska processen. Vidare diskuterades ungdomars sociala och kulturella situation, de mest utsatta ungdomsgrupperna, unga kvinnors situation och ungdomsutbyte. Beträffande det sistnämnda ämnet framhölls speciellt vikten av ett utökat utbyte och av ett speciellt europeiskt ungdomskort med rabatter.

6. Hälsa- och sjukvård

Styrkommittén för hälso- och sjukvård (CDSP) höll under år 1988 två möten. Ett dokument utarbetades som klarlägger kommitténs roll och uppgifter i förhållande till andra grenar av Europarådets verksamhet och till andra internationella organisationer inom hälso- och sjukvårdsområdet såsom WHO m. fl.

CDSP påbörjade även uppföljningen av det tredje europeiska hälsominstermötet i Paris i november 1987, som ägnades frågan om europeiskt samarbete kring frågor om organtransplantationer. Vidare inleddes arbetet med att förbereda det fjärde ministermötet i Cypern år 1990, som skall behandla personalutbildnings- och försörjningsfrågor för hälso- och sjukvården i 2000-talets perspektiv.

En viktig del av kommitténs verksamhet är utdelning av stipendier som bidrag till studieresor för hälso- och sjukvårdspersonal. Tonvikten har i ökad utsträckning lagts vid stöd till grupper och ämnesområden som har svårt att på annat sätt få stöd för sådan kunskapsutveckling och till de mindre länder inom Europarådet som har särskilda problem beträffande vidareutbildning av hälso- och sjukvårdspersonal.

En annan omfattande del är arbetet beträffande blodgivning och blodprodukter. En fast kommitté och arbetsgrupper tar fram underlag för europeiska överenskommelser inom detta område, gör kunskapsöversikter och bedriver kursverksamhet.

Inom AIDS-området har arbetet inriktats på de etiska, legala och sociala problemen i syfte att skapa ett underlag för gemensamma rekommendationer till medlemsländerna.

CDSP och dess arbetsgrupper har också lagt stor vikt vid arbete med förebyggande hälsovård. Stöd har lämnats till lokala projekt och kurser för främjande av förebyggande psykisk hälsovård för utsatta grupper, och för hälsouppläsning, bl. a. inom skolhälsovårdens ram, med särskild inriktning på alkohol och tobak och andra beroendeframkallande medel.

Kommittén bedriver vidare, i huvudsak med hjälp av expertgrupper, arbete inom bl. a. följande områden:

- utveckling av nya teknologier inom hälso- och sjukvården av särskild betydelse för primärvårdens verksamhet,
- organisation av europeiskt samarbete kring organtransplantationer,
- samarbete kring epidemiologiska studier av psykisk ohälsa,
- planering av försörjning med hälso- och sjukvårdspersonal,
- insamling och användning av humanplasma och dess relevans för nationella blodtransfusionsprogram,
- utbildning av personal för hantering av informationssystem inom hälso- och sjukvården,
- organisation av multidisciplinär cancersjukvård.

Under året har styrkommittén ställt sig bakom publiceringen av rapporter om organisation och uppgifter för ambulanssjukvård och viss annan akutsjukvård, om primärvårdens insamling och användning av epidemiologiska data och om vissa ändringar i överenskommelser beträffande användning av blodprodukter och beträffande liktransporter.

I anslutning till CDSP:s möten hölls även möten med en särskild kommitté med företrädare för de länder som anslutit sig till konventionen om utarbetande av en europeisk farmakopé. Kommittén fattar de formella besluten om ikraftträdande av ändrade och nya delar av farmakopén vilka beretts av den särskilda farmakopékommissionen. Se närmare härom under avsnitt IV a) Europafarmakopén.

Expertkommittén för biomedicinsk utveckling (CAHBI) har under året huvudsakligen arbetat med förslag till regler för prenatal diagnostik och s. k. screening samt rådgivning. Dessutom påbörjades arbete med regler för övrig genetisk diagnostik och screening. Vidare slutförde den särskilda expertgruppen för medicinsk forskning (CAHBI-RE) sitt arbete med förslag till regler för forskning som omfattar försök på människa. Förslaget behandlas f. n. av CAHBI.

7. Frågor rörande miljö, regional planering och kulturmiljövård

a) Miljöfrågor

Europarådets styrkommitté för miljövård och naturmiljöer (CDPE) sammanträdde under år 1988 två gånger. Ett andra möte blev nödvändigt då det vid tiden för det första, i april, alltså saknades direktiv för den fortsatta verksamhetsplaneringen från ministerkommittén. Vid ställföreträdarnas möte i juni kunde emellertid enighet nås om direktiven. Det vid extramötet i september antagna verksamhetsprogrammet har vidgats till att omfatta en del övriga områden inom miljövården jämfört med vad CDPE:s föregångare, naturvårdskommittén (CDSN), ägnade sig åt.

Vid styrkommitténs möte i april beslöts att utarbeta en europeisk miljövärdstrategi med utgångspunkt från befintliga dokument, IUCN:s aktionsplan, Brundtlandkommissionens rapport m. m. För arbetet anlitas en expert från Storbritannien som skall assisteras av en representant från

vardera Norge och Portugal. Rapporten presenterades första halvåret 1989.

Vidare antogs förslag till beslut att tilldela Sverige s. k. Europadiplom för de skyddade områdena Store Mosse och Bullerö-Långviksskär. Diplomen överlämnades av en representant från Europarådet vid en ceremoni på platserna i september 1988.

Nästa miljöministerkonferens skall hållas i Bryssel hösten 1990 under huvudtemat "Soil protection" (markskydd). En särskild expertgrupp som skall ta fram erforderligt underlag för konferensen har tillsatts. Av de nordiska länderna är Norge representerat i denna grupp. Gruppen skall bl. a. överväga en särskild konvention om markskydd.

Arbetet inom ramen för konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter och naturliga miljöer, den s. k. Bernkonventionen, har i första hand avsett frågan hur konventionens artikel 4 om skydd av miljöer skall tillämpas. IUCN hade inför mötet med ständiga kommittén i december 1988 utarbetat underlagsdokument med förslag till rekommendationer om tillämpningen av artikel 4.

Sverige förklarade sig i princip berett att acceptera IUCN:s förslag. Några länder hade emellertid svårigheter med vissa formuleringar. Ett extra möte genomfördes därför i juni 1989. Målsättningen var att parterna vid detta tillfälle skulle kunna enas om tolkningen.

b) Regional planering

Den tidigare styrkommittén för regional planering (CDAT) har avvecklats. Frågor rörande regional planering behandlas nu inom ramen för den särskilda konferensen för ministrar med ansvar för regional/fysisk planering (CEMAT) och det arbete som sker i den ämbetsmannakommitté som förbereder konferensens sessioner.

På inbjudan av den schweiziska regeringen hade ministerkonferensen sin åttonde session (CEMAT 8) den 20–21 oktober i Lausanne. Vid sessionen antogs en resolution om "rationell markanvändning – förutsättning och begränsande faktor för utvecklingen", vilket var mötets huvudtema. I resolutionen fastlades vissa principer för en ny markanvändningspolitik.

På inbjudan av den turkiska regeringen bestämdes att ministerkonferensens nionde session (CEMAT 9) skall äga rum år 1991 i Turkiet. Som tema för konferensen enades man om "instrument för att uppnå rationell markanvändning".

c) Kulturmiljövård

Under året har två ministerrådsrekommendationer utarbetats, baserade på de erfarenheter som vunnits inom två delområden nämligen:

- Rekommendation rörande skydd och levandegörande av fornlämningar inom ramen för planering och byggande.
- Rekommendation rörande skydd och levandegörande av landsbygdens kulturarv.

Dessa kommer att föreläggas ministerkommittén för beslut under år 1989.

Inom arkeologiområdet föreslås för det fortsatta arbetet en översyn och komplettering av den befintliga konventionen. En analys av vilka insatser som behövs som komplement till det som hittills åstadkommit för bevarandet av landsbygdens kulturarv kommer under år 1989 att behandlas i en arbetsgrupp med uppgift att lägga fram förslag till fortsatt arbetsprogram.

Kulturarvets betydelse för utvecklingssvaga bygder behandlades i ett kollokvium i Halifax i Storbritannien hösten 1988. Erfarenheterna härifrån skall följas upp av den expertgrupp som behandlar finansieringsfrågor. Det beräknas kräva ytterligare två års arbete innan ett förslag till rekommendation kan presenteras.

Ett nätverk för utbildningscentra inom bygghantverk har etablerats som ständig aktivitet och gruppen hade under år 1988 sitt första möte. En informationsbulletin inom området byggnad-hantverk-utbildning utkom under år 1988 med ett första nummer. Bulletinen avses utkomma tre gånger om året. Nätverkets centralpunkt är Venedigcentret, som också det finansieringsmässigt ingår som en ständig aktivitet i kommitténs arbete.

Ytterligare ett område där behovet av erfarenhetsutbyte är stort är dokumentationsfrågorna. Förberedande arbete för etablerande av ett formellt nätverk mellan dokumentationscenter i medlemsländerna har inletts.

Industriminnesfrågorna har studerats under en följd av år och i Bochum i Västtyskland hölls under år 1988 en konferens om gruvor. Arbetet skall fortsätta med en uppföljande och utvärderande konferens under år 1989 i Storbritannien.

Det nya område som började bearbetas under år 1988 är 1900-talets och det sena 1800-talets arkitektur. Arbetet avses pågå inom en arbetsgrupp, som skall anordna ett seminarium i Wien under år 1989 i syfte att nå fram till en rekommendation.

Kommittén har alltid sett det som en av sina viktigaste angelägenheter att sprida information om kulturarvets betydelse och aktivera såväl politiker som fackmän och allmänhet i frågor om hur det bör vårdas och tas till vara. Tre fasta aktiviteter finns inom detta fält:

- Informationsbulletinen "A future for our past".
- Europeiska kulturminnesdagen (riksantikvarieämbetets Öppet Husdag), vars syfte är att i en samlad aktivitet ge allmänheten tillträde till stängda värdefulla byggnader en gång per år.
- Pilgrimsvägen till Santiago de Compostela som under år 1988 var föremål för ett kollokvium i Bamberg i Västtyskland i syfte att finna bästa möjliga former för att aktivera denna vandringsled för nutidens människor.

Förberedande diskussioner har förts om program och innehåll i den tredje ministerkonferensen inom området kulturminnesvård som Schweiz har bjudit in till år 1990.

För den Europeiska ladsbygdskampanjen var år 1988 det mest intensiva kampanjäret. När kampanjen avslutades i Lübeck-Travemünde i oktober 1988 hade, såväl nationellt som internationellt, sommaren och våren varit fyllda av aktiviteter. Den ansvariga kommittén hade två möten under året, varav ett i anslutning till slutkonferensen.

Kommittén formulerade ett förslag till arbetsprogram för en fortsatt aktivitet inom Europarådets ram, där en helhetssyn på ladsbygdsutvecklingen kunde vidareutvecklas. Vid slutkonferensen presenterades ett manifest med konkreta förslag till insatser och markeringar av hur viktigt det var att Europarådet som organisation aktivt fortsatte arbetet med ladsbygdsfrågorna.

Ministerkommittén valde dock att inte tillsätta en ny ad hoc-kommitté för uppföljningsarbetet, utan har i stället fördelat uppgifterna på berörda befintliga kommittéer. Ett forum för ladsbygdsfrågorna saknas därför fr. o. m. år 1989.

Det svenska projekt som rönt mest uppmärksamhet inom kampanjen är den s. k. Telestugan. Utveckling av liknande ADB-verksamheter har startat i många länder med Vemdalens Telestuga som förebild.

8. Regionala och kommunala frågor

Den åttonde europeiska konferensen för ministrar med ansvar för kommunala frågor ägde rum i County Mayo på Irland den 14–16 september 1988. Huvudteman vid konferensen var kommunernas och de regionala myndigheternas roll i arbetslöshetspolitiken samt olika sätt att minska regionala och lokala ojämlikheter genom utjämning av resurser. Dessutom diskuterades Europarådets aktiviteter inom området kommunal självstyrelse under de föregående två åren. Diskussionen gällde bl. a. den europeiska konventionen om kommunal självstyrelse. Från svensk sida meddelades att regeringen beslutat underteckna konventionen och att riksdagens godkännande skulle inhämtas för att ratificera den (jfr. prop. 1988/89:119, KU32, rskr. 251).

Nästa europeiska kommunministerkonferens skall äga rum i Norge våren 1991. Huvudtemat kommer då att handla om minskad statlig reglering och kontroll av kommunal verksamhet. Bl. a. kommer frikommunförsöken att tas upp.

Ministerkommittén antog under år 1988 en rekommendation, R(88)9, om kommunala och regionala myndigheters roll för att stödja tillkomsten av små och medelstora företag.

Styrkommittén för kommunala och regionala frågor (CDLR) höll under år 1988 två möten i Strasbourg. Kommittén diskuterade bl. a. möjligheten att få till stånd en konvention om invandrarnas deltagande i samhällslivet på kommunal nivå bl. a. genom rösträtt. Vidare behandlades olika kommunalekonomiska frågor samt tillämpningen av den europeiska konventionen om kommunal självstyrelse.

Frågor om kommunalt och regionalt samarbete över riksgränser har

behandlats av en särskild kommitté (CAHCT). Kommittén sammanträdde en gång under år 1988. Därvid diskuterades bl. a. formerna för Europarådets fortsatta arbete med gränsöverskridande samarbete och tillämpningen av den europeiska ramkonventionen om samarbete över riksgränser mellan lokala och regionala samhällsorgan.

I samarbete mellan Europarådets kommunalkonferens (CLRAE) och styrkommittén CDLR anordnades i juni 1988 en konferens i Östersund om olika kommunala förnyelsefrågor. Huvudtemat gällde stärkande av den kommunala självstyrelsen. Bl. a. diskuterades erfarenheterna av de nordiska ländernas frikommunförsök. Övriga teman handlade om decentralisering och stärkt lokal demokrati samt om förbättrad effektivitet i den kommunala verksamheten.

9. Rättsfrågor

a) Rekommendationer och konventioner

Rekommendation R(88)3 innebär att kontrakt och testamenten mellan sammanboende ogifta par inte skall betraktas som ogiltiga enbart på grund av parternas inbördes förhållanden.

Syftet med rekommendationen R(88)6 är att undvika att ungdomar med invandrarbakgrund blir diskriminerade vid kontakter med polis och andra myndigheter inom rättsväsendet. Medlemsländerna bör därför se till bl. a. att det finns ett tillräckligt antal polismän med utbildning i invandrarfrågor.

Enligt den s. k. överförandekonventionen av den 21 mars 1983 får verkställigheten av ett fängelsestraff överföras till den dömdes hemstat. År 1988 antogs en rekommendation, R(88)13, angående den praktiska tillämpningen av konventionen. Rekommendationen syftar bl. a. till att den dömda skall ges så fullständig information som möjligt om villkoren för överförandet och att ett ärende om överförande skall handläggas skyndsamt.

Rekommendation R(88)16 avser att stimulera medlemsstaterna att ansluta sig till Europarådets konventioner och andra överenskommelser på privaträttens område, i synnerhet sådana som innefattar bestämmelser till skydd för barns rättigheter. Vidare rekommenderas medlemsstaterna att skapa förutsättningar för en smidigare tillämpning av konventionerna och att sprida kunskap om de möjligheter, som dessa överenskommelser ger. Rekommendationen grundas på ett par resolutioner som antogs vid den 16:e europeiska justitieministerkonferensen i Lissabon den 21–22 juni 1988.

Rekommendationen R(88)18 behandlar straffrättsligt ansvar för juridiska personer i vissa fall. Ofta kan det vara svårt att fastställa vem som är straffrättsligt ansvarig för brottsliga handlingar som sker i ett företags verksamhet. Med tanke på de stora ekonomiska värden som det kan vara fråga om, får det heller inte alltid en tillräckligt avhållande effekt att en enskild person görs ansvarig. Enligt den antagna rekommendationen bör

därför straffrättsliga sanktioner, t. ex. böter och förverkande, kunna riktas direkt mot företaget.

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

Konventionen om handel med värdepapper av personer med insynställning, s. k. insider trading, innehåller regler som syftar till att genom ett internationellt informationsutbyte försvåra sådan handel. Vidare ges bestämmelser om ömsesidigt bistånd i brottmål rörande insider trading. Konventionen öppnades för undertecknande under år 1989

b) Kommittéarbetet

Styrkommittén för juridiskt samarbete (CDCJ) höll under året sina 49:e och 50:e möten. Kommittén föreslog ministerkommittén att anta två rekommendationer, nämligen en om underhåll efter äktenskapsskillnad och en rörande skydd av personuppgifter i anställningsförhållanden. Arbetet med en konvention om internationellt konkurssamarbete fortsatte.

CDCJ gick också igenom sin egen och expertkommittéernas verksamhet under år 1989, innebärande bl. a. fortsatt arbete med miljöskadefrågor och integritetsskydd i datasamhället.

Under CDCJ pågår utredningsarbete på en rad områden i syfte att harmonisera lagstiftningen i Europarådets medlemsländer. Bland de ämnen som behandlades under år 1988 kan nämnas frågor om ansvar och ersättning för miljöskada och vissa frågor på det förvaltningsrättsliga området, bl. a. om provisoriskt domstolsskydd i förvaltningsärenden. En ny expertgrupp tillsattes på svenskt initiativ för att utreda frågor om dubbla medborgarskap, särskilt möjligheten att tillåta makar av skilda nationaliteter och deras barn liksom barn till invandrare att förvärva dubbla medborgarskap.

Styrkommittén för brottsfrågor (CDPC) höll under året sitt 37:e möte. CDPC beslutades bl. a. att föreslå ministerkommittén att anta de tidigare nämnda rekommendationerna R(88)13 och 18. Vidare tillsattes nya arbetsgrupper med uppgift att studera bl. a. principerna för straffmätning och påföljdsval samt behandlingen av drogmissbrukare och AIDS-sjuka inom kriminalvården.

Bland andra frågor som under året behandlades i arbetsgrupper under CDPC kan nämnas åtgärder mot utnyttjande av barn för pornografi och prostitution samt förverkande av vinning av brott.

c) Övrigt

Det sextonde europeiska justitieministermötet ägde rum i Lissabon den 21–22 juni 1988. Vid mötet diskuterades bl. a. frågor om åtgärder till förmån för barns intressen och straffrättsliga aspekter på spridning av smittsamma sjukdomar, bl. a. AIDS.

III. Europarådets fond för bosättning och regional utveckling

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

Fonden för bosättning och regional utveckling (Resettlement Fund) bildades år 1956. Samtliga Europarådets medlemsländer utom Irland, Storbritannien och Österrike är anslutna till fonden. Härutöver är den Heliga Stolen medlem. I början av år 1986 associerades dessutom Jugoslavien till fonden för en femårsperiod.

Fonden bildades ursprungligen som ett instrument i flyktingpolitiken, men är numera inriktad huvudsakligen på att finansiera infrastruktur-, sysselsättnings- och bostadsbyggnadsprojekt i regioner med stora befolkningsomflyttningar. Högsta prioritet ges härvid insatser i samband med inhemska flyktingströmmar och naturkatastrofer. På senare tid har även ett antal större utbildnings- och sjukvårdsprojekt finansierats. Vid diskussioner om Europarådets bidrag till en balanserad ekonomisk och social utveckling mellan medlemsländerna spelar fonden en framträdande roll, eftersom den är rådets enda konkreta instrument för att påverka utvecklingen inom detta område.

Medlemsländernas insatser i fonden uppgår för närvarande, efter en ökning med 150,9 miljoner US dollar under år 1988, till sammanlagt 225,4 miljoner dollar i form av inbetalda medel, garantiåtaganden och vinstmedel som tillförts enskilda medlemsländer. Härtill kommer reserver och vinstmedel vilka vid utgången av år 1988 uppgick till 296,6 miljoner dollar.

Med dessa medel som bas kan fonden på jämförelsevis fördelaktiga villkor låna upp medel på den internationella kapitalmarknaden. Dessa lånas sedan ut till projekt i medlemsländerna med den inriktning som beskrivits ovan. En liten del av utlåningen sker på speciellt fördelaktiga villkor, för närvarande en procents ränta. Denna subventionerade utlåning bekostas av en del av fondens vinstmedel.

Sedan sin tillkomst och till slutet av år 1988 har fonden finansierat projekt i medlemsländerna om totalt 5 810,0 miljoner dollar räknat i löpande valutakurs. Vid årsskiftet utestående lån omräknade till aktuell valutakurs uppgick till 6 154,1 miljoner dollar varav 81,1 miljoner dollar som subventionerade lån. De största låntagarna under senare år har varit Italien (38% av lånemedlen), Turkiet (28%), Cypern (10%), Portugal (10%), Spanien (7%) och Grekland (6%). Cirka en tredjedel av lånebeloppet har gått till bostadsbyggande.

Fondens verksamhet har under de senaste åren expanderat mycket starkt. Nyutlåningen under år 1988 uppgick således till 816,2 miljoner dollar. Trots denna expansion väntade vid årsskiftet 1988/89 godkända projekt för 1 708,7 miljoner dollar på finansiering. Fondens redovisade vinst uppgick under år 1988 till 75,1 miljoner dollar, vilket innebär en mindre ökning sedan föregående år (73,9 miljoner dollar). De senaste årens vinst har varit exceptionellt hög beroende bl. a. på dollarkursens utveckling. Beslut har fattats om att fr. o. m. år 1989 övergå till ECU i fondens redovisning.

Sverige inträdde i fonden år 1977. Sedan vi under år 1988 ökat vårt

åtagande uppgår vår andel i fondens kapital till 6,9 miljoner dollar, vilket motsvarar 3,1 %. Av detta belopp har 2,9 miljoner dollar betalats in och 4,0 miljoner dollar är ett garantiåtagande. Sverige har bl. a. eftersträvat att utlåningen skall få en bättre geografisk fördelning och koncentreras till de socialt angelägnaste projekten, att en större andel av fondens vinst skall användas för lån på särskilt fördelaktiga villkor samt att flera länder skall ansluta sig till fonden.

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

IV. Övrigt

a) Europafarmakopén

Sedan år 1975 har Sverige varit anslutet till Europarådets konvention om utarbetande av en europeisk farmakopé. Denna innehåller kvalitetsnormer för läkemedelssubstanser och vissa färdiga läkemedel och har bindande giltighet i de länder som är anslutna till konventionen. 18 länder i Västeuropa har ratificerat konventionen. Portugal har deltagit i arbetet som observatör och beräknas under år 1989 inträda som fullvärdig medlem.

Den första upplagan av Europafarmakopén trädde i kraft i Sverige den 1 januari 1978. Under år 1980 påbörjades utgivningen av den andra upplagan av farmakopén. Denna innehåller dels reviderade bestämmelser från den första upplagan, dels nya föreskrifter. Revisionsarbetet kunde avslutas år 1985, vilket betyder att den andra upplagan i alla dess delar trädde i kraft i medlemsländerna den 1 juli 1987. Under år 1988 har ytterligare ett häfte av den andra upplagan med standarder och föreskrifter utgetts.

Sverige var representerat vid samtliga tre kommissionsmöten under år 1988. I de totalt 25 expertgrupper som förbereder och bearbetar material som skall ingå i farmakopén medverkar 14 svenska representanter, hämtade från statliga laboratorier, farmaceutisk industri och Apoteksbolaget. De olika experterna ansvarar för ett omfattande experimentellt förarbete på sina respektive laboratorier. De statliga laboratorierna representeras av Socialstyrelsens läkemedelsavdelning, Statens bakteriologiska laboratorium och Statens veterinärmedicinska anstalt. Arbetet samordnas i Sverige av den svenska farmakopékommittén vid Socialstyrelsens läkemedelsavdelning.

Europafarmakopén har stor normgivande betydelse för läkemedelskvalitet och tillämpas av Socialstyrelsens läkemedelsavdelning och läkemedelsindustrin vid registrering och kontroll av läkemedel samt vid Apoteksbolagets beredning och hantering av läkemedel. År 1985 genomfördes senast en översyn av arbetet, varvid fastlades vilka nya läkemedelssubstanser och läkemedelsberedningar som skall ingå i kommande delar av Europafarmakopén.

Diskussionerna under år 1988 inom farmakopékommisionen kännetecknades av en fortsatt önskan att rationalisera och effektivisera arbetet inom kommissionen och dess expertgrupper. En arbetsgrupp påbörjade under året arbetet med att utreda Europafarmakopéns framtida inriktning.

För att förbättra information om farmakopén och pågående arbete inom kommissionen har en tidskrift *Pharmeuropa*, som fortlöpande kommer att publicera monografiförslag m. m., börjat utges under året. Ökat samarbete med den gemensamma marknaden i standardiseringsfrågor har också diskuterats, liksom formerna för en anslutning av EG till gällande farmakopékonvention.

b) Pompidougruppen (Narkotikafrågor)

Samarbetet, som under år 1988 omfattade Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland och EG-kommissionen, inleddes år 1971 på initiativ av den franske presidenten Georges Pompidou. Sedan år 1980 är det inkorporerat i Europarådet. Samarbetet är multidisciplinärt. De ministrar som är ansvariga för samordningen av narkotikafrågor möts ungefär en gång vart tredje år och gör de gemensamma uttalanden som påkallas av utvecklingen och gjorda utredningar och bestämmer inriktningen på samarbetet under åren fram till nästa ministermöte. Mellan ministermötena sammanträder två gånger om året representanter för de olika medlemsländerna (s. k. permanenta korrespondenter) för att genomföra ministrarnas beslut och för att rapportera om pågående och planerade insatser i medlemsländerna.

Det tredje ministermötet efter inkorporeringen i Europarådet – det åttonde totalt – hölls i januari 1987 under brittiskt ordförandeskap i London.

Under år 1988 har arbetet i gruppen varit inriktat på att fullfölja de beslut som fattades vid ministermötet.

En arbetsgrupp har tillsatts för att undersöka vilken roll rättsväsendets olika delar – t. ex. polis, åklagare, domstolar och kriminalvård – spelar för att missbrukare skall få vård i de olika medlemsländerna. Under år 1988 ägde också ett särskilt möte rum om efterforskning, beslag och förverkande av tillgångar åtkomna genom narkotikabrott. Genom gruppens arbete på detta område kom en samordning mellan medlemsländerna till stånd inför diskussioner i FN:s narkotikakommission om en ny konvention om illegal handel med narkotika. Vidare ägde ett seminarium rum våren 1988 om narkotikakontroll vid flygplatser samt ett om narkotikakontroll vid hamnar. Ett seminarium arrangerades också om behandling av missbrukare och en arbetsgrupp har diskuterat massmedias roll när det gäller att förebygga missbruk.

En särskild arbetsgrupp har arbetat med samordning av epidemiologisk forskning. Arbetet är inriktat på att genomföra en s. k. multi-city-studie samt förbättra skolundersökningarna. Vidare har en arbetsgrupp diskuterat frågan om behandling av kvinnliga missbrukare. Gruppen har också diskuterat frågan om AIDS och narkotikamissbruk. Under året hölls också ett möte om möjligheter att ingripa på internationellt vatten mot fartyg som misstänks smugla narkotika.

c) Handikappfrågor

Skr. 1989/90: 29
Bilaga

Sverige är numera fullvärdig medlem av Europarådets handikappkommitté. Arbetet bedrivs förutom i kommittén också i två expertgrupper – en för frågor rörande utbildning av rehabiliteringspersonal och en för frågor rörande världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassifikation för handikapp – samt i tillfälliga arbetsgrupper. Sverige var representerat vid handikappkommitténs möte i London den 7–10 juni 1988. Där behandlades områden som förebyggande åtgärder för att minska olyckor som leder till handikapp, forskning som rör rehabilitering och arbetsmarknad, effekterna av decentralisering, svårigheterna för människor med funktionshinder att få arbete, den internationella klassificeringen av begreppen skada, funktionshinder, handikapp och klassificeringens användning samt s.k. screening för att tidigt upptäcka skador på det väntade barnet. Dessutom diskuterade man möjligheterna för handikappade att leva ett självständigt liv.

Sverige var också representerat vid två möten med den expertgrupp som arbetar med utbildningsfrågor för rehabiliteringspersonal. Gruppens uppgifter slutfördes under året. Vidare deltog Sverige i ett möte med expertgruppen för internationella klassifikationsfrågor på handikappområdet.